

ՆԱԽԱԳԻՐ

Ե Զ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի
ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման մասին**

Ընդհանուր տեղեկություն հաստատության մասին

Հաստատության լրիվ անվանումը	Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան
Կրճատ անվանումը	ՀՊՏՀ
Կազմակերպչի րավական ձևը	ՊՈԱԿ
Գործունեության հասցեն	ՀՀ, ք. Երևան, 0025, Նալբանդյան 128
Նախորդ հավատարմագրման մասին որոշումը և ժամկետը	Չի ունեցել

ՕՐԵՆՄԱՐԱԿԱՆ ՀԻՄՔԸ

«Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամը (այսուհետ՝ ՈԱԱԿ), ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով, «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ, «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի հավատարմագրման հանձնաժողովի ձևավորման և գործունեության ընթացակարգով և «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգով, համալսարանի ներկայացուցիչների, փորձագիտական խմբի ղեկավարի, գործընթացի ՈԱԱԿ համակարգողի մասնակցությամբ քննարկեց Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի (այսուհետ՝ ՀՊՏՀ) ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման հարցը:

ՈԱԱԿ-ը, ուսումնասիրելով ՀՊՏՀ-ի կողմի ներկայացված ինքնավերլուծությունը, փորձագիտական զեկույցը, զեկույցում նշված թերությունների վերացման մասին ՀՊՏՀ-ի գործողությունների ծրագիրը, այդ ծրագրի վերաբերյալ փորձագիտական խմբի կարծիքը,

քննարկման արդյունքում ամրագրեց հետևյալը:

Հավատարմագրման գործընթացի հիմնական փուլերն իրականացվել են հետևյալ ժամկետներում.

դիմում-հայտի ներկայացում՝
բուհի ինքնավերլուծության ներկայացում՝
փորձագիտական այցի իրականացում՝

24 հունիսի 2013
13 դեկտեմբերի 2013, 20 հունվարի 2014
5-8, 12-14 մայիսի 2014

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը¹: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով²:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Գնահատում իրականացնելիս հաշվի է առնվել, որ ՀՊՏՀ-ը տնտեսագիտական ոլորտի բազմամյա փորձով պետական մասնագիտացված բուհ է և հավակնում է դառնալ **«Հայաստանի ամենամրցունակ, կիրառական գիտելիք և կարողություններ տրամադրող և հետազոտություններ իրականացնող տնտեսագիտական ուղղվածությամբ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունը»**: ՀՊՏՀ-ն ունի հավակնոտ առաքելություն, որտեղ արժեքներ են հայտարարվում «ակադեմիական ազատությունն ու ինքնավարությունը, ուսումնական միջավայրի նորարարական և ուսանողակենտրոն բնույթը, կրթության կիրառական բնույթը և գիտականությունը, մասնագիտական կազմի բարձր որակը և հետազոտական ներուժը»: Իր գործունեության արդյունքում բուհը ակնկալում է ձևավորել «մրցունակ, մասնագիտական և ընդհանրական գիտելիքով, հմտություններով և կարողություններով զինված ու ժողովրդավարական քաղաքացիության սկզբունքներով առաջնորդվող մասնագետներ, տնտեսության փոփոխությունները իրականացնող առաջնորդներ՝ ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ միջազգային աշխատաշուկայի համար»:

Իր գործունեության ընթացքում համալսարանը հավատարմագրում չի անցել, սակայն կիրառվել են որակի վերահսկման որոշ մեխանիզմներ: Առաջնորդվելով հավատարմագրման չափանիշներով՝ համալսարանն առաջին անգամ է իրականացրել ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծության՝ գնահատելով կրթական միջավայրի բավարարությանը, կառավարման համակարգի և կրթական ծրագրերի իրականացման արդյունավետությունը, հասարակության առջև հաշվետվողականությանը և այլն:

Համալսարանը արտոնված է ուսուցման եռաստիճան համակարգում իրականացնել տնտեսագիտության և կառավարման ոլորտի մասնագիտությունների 73 կրթական ծրագրեր, որոնցից 27-ը՝ բակալավրի, իսկ 46-ը՝ մագիստրոսի կրթական աստիճաններում: Որոշ ծրագրեր առաջակվում են միայն ՀՊՏՀ-ում: Ըստ շնորհվող որակավորման ակնկալվող ուսումնառության արդյունքներով ձևակերպված շատ քիչ ծրագրեր կան համալսարանում. կարելի է առանձնացնել «Մարքեթինգ» և TEMPUS ծրագրի շրջանակներում փոփոխված «Կրթության կառավարում» ծրագրերը: Բացի մեկ տասնյակից պակաս մագիստրոսական ծրագրերից, որոնք կազմվել են գործատուների մասնակցությամբ, բուհում գործում են ուսումնական պլաններ և առարկայական ծրագրեր, որոնք կազմված են դեռևս 2007-2008թթ. բուհի դասախոսների կողմից մշակված ՀՀ տնտեսագիտական մասնագիտությունների և մասնագիտացումների պետական կրթական չափորոշիչների հիման վրա: Նոր է սկսվել դասընթացների ծրագրերի նկարագրումը կրթական վերջնարդյունքներով (գիտելիք, հմտություն, կարողություն):

¹ Հավելված 1՝ Փորձագիտական խմբի կազմը և ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմը

² Հավելված 2՝ Ամփոփ գնահատում

Ժամանակակից ծրագրեր ունենալու պահանջը համալսարանը ձգտում է իրականացնել գործատուներին այդ ծրագրերի մշակման պրոցեսում ներգրավելու, TEMPUS-ի շրջանակներում բենչմարքինգ կատարելու և ինքնուրույն աշխատանքների մեջ հետազոտական տարրեր ներմուծելու միջոցով: Համալսարանում իրականացվող հետազոտության արդյունքների դասավանդման պրոցեսում կիրառելը, ուսումնագիտական խմբերի ձևավորումը և «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի միջոցով մագիստրատուրայի ուսանողներին հետազոտության մեջ ներգրավելը վկայում են դասավանդման և հետազոտության միջև կապի առկայության մասին:

Համալսարանը ներկայումս իր տրամադրության տակ ունի բավարար ենթակառուցվածքներ ու ռեսուրսներ մասնագիտական կրթության տրամադրման համար: Ֆինանսական ռեսուրսները հիմնականում ձևավորվում են ուսանողների վարձավճարներից և մեծամասամբ ծախսվում են աշխատավարձի վճարման վրա, մինչդեռ ուսումնական և գիտական ստորաբաժանումները շենքային պայմանների բարելավման, ժամանակակից սարքավորումների, ծրագրային փաթեթների և այլ աջակցության կարիք ունեն: Լավ օրինակ է բուհի կողմից բյուջեի 3,6%-ի տրամադրումը հետազոտական աշխատանքների աշխուժացմանն ու կազմակերպմանը:

Բավարար միջոցներ չեն հատկացվում միջազգային համագործակցության համար, և արտաքին ֆինանսավորման ընդհատման պարագայում կարող է վտանգվել ոլորտի կայունությունը, ինչպես նաև դասախոսական կազմի ներկայիս ոչ բարձր շարժունությունը:

Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմը ներառում է արհեստավարժ և դասավանդման մեծ փորձ ունեցող մասնագետների, որոնք ապահովում են կրթական ծրագրերի հիմնական նպատակների իրականացումը: Դասախոսների միջին տարիքը բարձր է: Ուսանող-դասախոս հարաբերակցության տեսակետից իրավիճակը բարվոք է երկրի նմանատիպ բուհերի միջինի համեմատ. 14.3՝ Երևանում, 14՝ Գյումրու մասնաճյուղում և 11.3՝ Եղեգնաձորի մասնաճյուղում: Համեմատաբար բարձր աշխատավարձը ինչ-որ չափով ապահովում է անհրաժեշտ մոտիվացիա, սակայն երիտասարդ և որակյալ մասնագետների ներգրավման պրոցեսը դանդաղ է ընթանում, ինչը ռիսկային կարող է դառնալ համալսարանի համար ոչ շատ հեռու ապագայում: Համակարգված չեն օգտագործվում դասախոսական կազմի վերապատրաստման համալսարանում առկա հնարավորությունները: Պրոֆեսորադասախոսական կազմը զբաղվում է հետազոտական աշխատանքներով, սակայն քիչ են նրանց կողմից իրականացվող միջազգային մակարդակի աշխատանքները: Դասախոսական կազմի փոքր մասը ունի դասավանդման միջազգային փորձառություն:

Համալսարանում մտահոգված են ուսանողների ուսումնառության կազմակերպման, միջավայրի ուսանողակենտրոնության և տրամադրվող կրթության արդյունքների վերաբերյալ ուսանողների տեսակետով: Ուսանողների հավաքագրման, ընտրության և ընդունելության գործող մեխանիզմները նեկայումս ապահովում են դիմորդների կայուն հոսք: Ուսանողները նշեցին մի քանի բարելավումներ (դասավանդման նոր մեթոդներ երիտասարդ դասախոսների մոտ, ենթակառուցվածքներ և գրադարանային ռեսուրսներ): Նրանք արժևորում են համալսարանի կողմից առաջարկվող գործնական կրթությունը և օժանդակությունը, սակայն գտնում են, որ ոչ միշտ են բավարարվում իրենց կարիքները՝ բուհի կառավարմանը փաստացի մասնակցելու, պրակտիկաների ժամկետները ավելացնելու և ակտիվացնելու, գիտական հետազոտություններ իրականացնելու և կարիերայի հետագա զարգացման հնարավորություններ տրամադրելու տեսանկյունից:

Համալսարանի կառավարման համակարգը ծառայում է իր հիմնական նպատակին, չնայած առանձին կառույցների ու դրանց ղեկավարների գործառույթները մասամբ տրամախաչվում են: Ներկայումս համակարգը խնդիրներ ունի, որոնց լուծումները պահանջում են ավելի ուսանողակենտրոն մոտեցումներ, որոշումների կայացման ավելի հաշվետվողական գործընթացներ, լրացուցիչ ռեսուրսներ և լավ տեղեկատվական համակարգ: Համալսարանը կառուցվածքային փոփոխությունների իրականացման գործընթացում է: Նոր կառուցվածքի արդյունավետությունը չի

գնահատված, քանի որ որակի կառավարման սկզբունքով իրականացված գործընթացների մեկ շրջափուլը չի ավարտվել և արդյունքները չեն վերլուծվել բուհի կողմից:

Համալսարանի տարբեր մակարդակներում հիմնականում կարևորում են կրթության որակի ապահովումը, չնայած ներկայումս գործընթացների իրականացումը ավելի շուտ պայմանավորված է հավատարմագրման պահանջներով: Տրամադրվել են մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ, մշակված են մի շարք հիմնական փաստաթղթեր գործընթացների կազմակերպման համար: Որակի ապահովման ներքին համակարգը կայացման փուլում է. իրականացվում են որոշակի գործընթացներ, սակայն թույլ է շահակիցների մասնակցությունը, և հիմնական մեխանիզմները դեռևս պետք է մշակվեն:

Հաստատության ուժեղ կողմերն են.

- 1) ՀՊՏՀ հստակ դիրքավորումը մասնագիտական կրթության ոլորտում և տրամադրվող ծառայությունների պահանջարկը դիմորդների կողմից,
- 2) Ռազմավարական գերակայությունների մասին աշխատակիցների տեղեկացվածության բարձր մակարդակը,
- 3) Ներքին շահակիցների հնարավորությունը մասնակցել իրենց վերաբերող որոշումների կայացման գործընթացներում,
- 4) Բուհ-գործատու սերտ համագործակցության փորձը աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան մասնագետներ պատրաստման գործընթացում,
- 5) Պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակների գոհացուցիչ մակարդակը և գործող առաջատար մասնագետների մասնակցությունը դասավանդման պրոցեսին,
- 6) Հետազոտական գործընթացների ֆինանսավորումը համալսարանի բյուջեից,
- 7) Շարունակական հոգածությունը համալսարանի ռեսուրսների և տեխնիկական հագեցվածության բարելավման ուղղությամբ,
- 8) Որակի ապահովման քաղաքականության և որոշ ընթացակարգերի առկայությունը,
- 9) Միջազգային կառույցներին անդամակցության և միջազգային ծրագրերում մասնակցության աստիճանի ակտիվացման միտվածությունը,
- 10) Մարքեթինգի և կարիերայի կենտրոնի առկայությունը,
- 11) Հասարակության հետ հաղորդակցվելու միջոցների առկայությունը:

Հաստատության թույլ կողմերն են.

- 1) Համալսարանի առաքելության հավակնոտությունը և համապատասխան ռազմավարական ծրագրի բացակայությունը,
- 2) Համալսարանում ընթացող գործընթացներում արտաքին շահակիցների ներգրավվածության ցածր մակարդակը,
- 3) Ուսումնառության վերջնարդյունքներով սահմանված և հաստատված մասնագիտական կրթական ծրագրերի փոքր քանակությունը, բակալավրիատի և մագիստրոսական կրթական ծրագրերում դասընթացների կրկնությունների առկայությունը, գնահատման համակարգի անհամապատասխանությունը ակնկալվող ելքային արդյունքներին,
- 4) Ուսանողների անձնական և կրթական կարիքների բացահայտման համակարգի բացակայությունը, ուսանողների պրակտիկաների իրականացման ցածր արդյունավետությունը,
- 5) Կրթական և հետազոտական գործընթացներում միջառարկայական և միջամբիոնային թույլ կապը,
- 6) ՀՊՏՀ երևանյան համալիրի գործընթացներում համալսարանի մասնաճյուղերի ցածր ներգրավվածությունը,

- 7) Պրոֆեսորադասախոսական կազմի երիտասարդացման ցածր տեմպը, համալրման ռազմավարության և համակարգված վերապատրաստումների բացակայությունը,
- 8) Ուսումնական ձեռնարկների, դասագրքերի և նյութատեխնիկական բազայի սղությունը, դասավանդման և ուսումնառության ժամանակակից մեթոդների և տեխնիկական հնարավորությունների ներդրման ցածր տեմպը,
- 9) Ժամանակակից տեխնիկայի և ծրագրային ապահովվածության պակասը, տնտեսագիտական տվյալների բազաների անհասանելիությունը դասախոսական և ուսանողական անձնակազմի համար, շենքային սուղ պայմանները, տեխնիկապես հագեցված, կահավորված լսարանների քիչ քանակը,
- 10) Հետազոտական աշխատանքներում ուսանողների և դասախոսների ցածր ներգրավվածությունը, միջազգային մակարդակի հետազոտությունների քիչ քանակությունը,
- 11) Կառավարման գործընթացներում պլանավորում-իրականացում-գնահատում-բարելավում շրջափուլի սահմանափակ կիրառումը՝ առանձնապես վերլուծությունների իրականացման և բարելավման պլանների մշակման առումով,
- 12) Համալսարանում ուսանողակենտրոն կրթական համակարգի կայացման, միջազգայնացման և շարժունության գործընթացների ցածր մակարդակը:

Համալսարանին առաջարկվում է.

Առաքելություն և նպատակներ

- 1) Վերանայել ՀՊՏՀ առաքելությունը՝ տալով ավելի հստակ և չափելի ձևակերպումներ ձեռք բերվող արդյունքների ու շնորհվող որակավորումների առումով, ներառել որակի ապահովման և միջազգայնացման խնդիրները,
- 2) Ամրագրել ռազմավարական ծրագրի մշակման և առաքելության վերանայման գործընթացներում ներքին և արտաքին շահակիցների կարիքների բացահայտման, վերլուծման և իրականացման մեխանիզմներ և ընթացակարգեր,
- 3) Մշակել ռազմավարական ծրագրով նախանշված նպատակների և խնդիրների իրականացման արդյունքների գնահատման շրջանակ և մոդել, ճշգրտել ակնկալվող արդյունքները և սահմանել առաջընթացի կողմնորոշիչ ցուցիչներ:

Կառավարում և վարչարարություն

- 4) Հստակեցնել ինչպես ՀՊՏՀ երևանյան համալիրի, այնպես էլ Գյումրու և Եղեգնաձորի մասնաճյուղերի կառավարման հիերարխիկ կառուցվածքները, սահմանել էթիկայի կանոններ, հստակեցնել ՀՊՏՀ ստորաբաժանումներում պահվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, ամրագրել համալսարանի բոլոր օղակների գործառույթները,
- 5) Մշակել համալսարանի գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրության համար անհրաժեշտ հավաստի տվյալների հավաքագրման ընթացակարգեր, վարչական կառույցների և դրանց գործունեության արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ,
- 6) Կազմել ՌԾ-ի իրականացման ժամանակացույց՝ նշելով նաև պատասխանատուներ, մշակել կարճաժամկետ և միջնաժամկետ գործողությունների իրականացման ծրագրեր, որոնց իրականացումը կհանգեցնի ՌԾ-ի ժամանակացույցի կատարմանը, ինչպես նաև մշակել կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ պլանների իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման մեխանիզմներ,
- 7) Մշակել և ներդնել որակի կառավարման սկզբունքների իրականացման կանոնակարգեր և մեխանիզմներ,
- 8) Իրականացնել համալսարանում գործող ՄԿԾ-երի մոնիթորինգ և վերանայում, ինչպես նաև գործընթացների արդյունավետության գնահատում,

- 9) Մշակել կրթական ծրագրերի և շնորհվող որակավորումների որակի մասին քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող օբյեկտիվ մեխանիզմներ:

Մասնագիտության կրթական ծրագրեր

- 10) Վերանայել կրթական ծրագրերն ըստ շնորհվող որակավորումների ակնկալվող ուսումնառության արդյունքների միաժամանակ առարկայական ծրագրերի էլքային արդյունքները համահունչ դարձնելով ՄԿԾ-երի ուսումնառության վերջնարդյունքներին,
- 11) Մշակել և կիրառել ուսումնառության ակնկալվող արդյունքներին համապատասխան դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության քաղաքականություն, որը կնպաստի ուսանողակենտրոն ուսուցման զարգացմանը,
- 12) Մշակել ըստ ուսումնառության արդյունքների ուսանողների գնահատման քաղաքականություն և ակադեմիական ազնվության ապահովման մեխանիզմներ,
- 13) Իրականացնել նպատակային բենչմարկինգ, համալսարանի ՄԿԾ-երը բովանդակային առումով դարձնել համահունչ նմանատիպ այլ կրթական ծրագրերի հետ, քայլեր ձեռնարկել գոյություն ունեցող պայմանագրերի սահմաններում ուսանողների և դասավանդողների կազմի շարժունությունը մեծացնելու ուղղությամբ,
- 14) Արմատավորել ՄԿԾ-ների պարբերաբար մշտադիտարկման, նրանց իրականացման արդյունավետության գնահատման և բարելավման գործընթացներ համալսարանում:

Ուսանողներ

- 15) Մշակել դիմորդների մասնագիտական կողմնորոշման տարվող աշխատանքների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ,
- 16) Կազմակերպել ուսանողների կրթական և անձնական կարիքների վերհանման գործողություններ, որոնք ուղղված են մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի բարելավմանը և համալսարանական միջավայրին հարմարվելուն,
- 17) Կատարելագործել ուսանողների արդյունավետ ուսումնառությանը նպաստող լրացուցիչ պարապմունքների կազմակերպման և խորհրդատվություն տրամադրելու գործընթացները և մշակել դրանց նպատակներին համապատասխանության գնահատման մեխանիզմները,
- 18) Մշակել ուսանողներին օժանդակություն և ուղղորդում տրամադրելու նպատակով վարչական աշխատակազմին դիմելու հստակ կանոնակարգ և ժամանակացույց: Ընդ որում կանոնակարգումն անհրաժեշտ է իրականացնել հասցեավորված յուրաքանչյուր ստորաբաժանման և վարչական կազմի համար՝ դեկանատներ, ամբիոններ, պրոտեկտորներ, ռեկտոր,
- 19) Կարիերայի կենտրոնի գործունեության շրջանակը ընդլայնել՝ այն նպատակաուղղել աշխատաշուկայի կարիքների հետազոտմանը, շրջանավարտների զբաղվածության ուսումնասիրությանը և նրանց հետ կայուն հետադարձ կապի ապահովմանը,
- 20) Մշակել և իրականացնել ուսանողներին գիտահետազոտական աշխատանքներում ներգրավելու այնպիսի մեխանիզմներ, որոնք հնարավորություն կտան ընդլայնելու հետազոտություններում ուսանողների ընդգրկվածությունը նպաստելով ուսանողների գիտելիքների, հետազոտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը,
- 21) Նպաստել ՈՒԽ-ի գործունեության ակտիվացմանն ու դրա ինքնավարության կայացմանը՝ ուսանողների ավելի լայն շրջանակի ընդգրկմամբ և մասնակցությամբ (առանձնակի գորակցելով ՀՊՏՄ մասնաճյուղերին),
- 22) Կանոնակարգել համալսարանում ուսանողների կրթական, խորհրդատվական և այլ մատուցվող ծառայությունների գնահատման և որակի ապահովման գործընթացները:

Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ

- 23) Մշակել համալսարանի յուրաքանչյուր կրթական ծրագրով պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ,
- 24) Մշակել դասախոսական անձնակազմի պարբերաբար գնահատման քաղաքականություն, սահմանել դրա մեխանիզմները և մշակել գործիքներ՝ դրանք իրականացնելու նպատակով,
- 25) Մշակել դասախոսների կարիքների ներքին և արտաքին գնահատման համակարգ, դրա կիրարկման մեխանիզմներ և դրանց հիման վրա իրականացնել պարբերական գնահատումներ ու դասախոսների կատարելագործմանը նպատակաուղղված աշխատանքներ,
- 26) Քայլեր ձեռք առնել դասավանդման պրոցեսում երիտասարդ կադրերի ներգրավվածության ավելացման, նրանց խրախուսման և փորձի փոխանակման միջոցով պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի կայունության ապահովվածությանը նպաստելու համար, մշակել վարչական և ուսումնասօժանողակ աշխատակազմի գործունեության որակն ապահովող հստակ կառուցակարգեր և գործիքներ:

Հետազոտություն և զարգացում

- 27) Հստակեցնել հետազոտական ոլորտում համալսարանի հետաքրքրությունները, հավակնությունները և գործունեության կոնկրետ ուղղությունները,
- 28) Մշակել հետազոտությունների ոլորտում ԲՈՒՀ-ի հետաքրքրություններն ու հավակնությունները արտահայտող երկարաժամկետ ռազմավարություն,
- 29) Մշակել եղանակներ բուհի հետազոտական ծրագրերի համար արտաքին ֆինանսական աղբյուրներ և օժանդակություն ապահովելու համար,
- 30) Օժանդակել գիտության միջազգայնացման գործընթացներին և աստիճանաբար մեծացնել դրա համար նախատեսվող ֆինանսական միջոցները,
- 31) Վերանայել մագիստրոսական կրթական ծրագրերում գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունքների ներգրավմանն ուղղված ուսումնական պլանները և առարկայական ծրագրերը՝ բոլոր մագիստրոսներին ներգրավելով հետազոտական աշխատանքներում:

Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ

- 32) Մահմանված առաքելության և նպատակների արդյունավետ իրականացման համար բավարար ռեսուրսների ապահովման նպատակով ստեղծել կարիքները բացահայտող հստակ մեխանիզմներ,
- 33) Մշակել այնպիսի ֆինանսական քաղաքականություն, որն ուղղված կլինի ներդրումային միջավայրի ստեղծմանը, ինչն էլ իր հերթին կնպաստի ՄԿՕ-երի նպատակների իրականացմանը և անհրաժեշտ միջոցներով ու սարքավորումներով համալսարանի ապահովմանը,
- 34) Մշակել տեղեկատվությունը և փաստաթղթավորման գործընթացները կառավարելու միասնական քաղաքականություն,
- 35) Քայլեր ձեռնարկել հատուկ կարիք ունեցող ուսանողների համար ապահով և անվտանգ միջավայր ստեղծելու ուղղությամբ,
- 36) Մշակել ուսանողներին և դասավանդողներին տրամադրվող ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ:

Հասարակական պատասխանատվություն

- 37) Մշակել արտաքին շահակիցներին հաշվետվողականության հստակ կարգ և մեխանիզմներ՝ սահմանելով գնահատման ցուցիչներ,
- 38) Մշակել հասարակության հետ կապի զարգացմանը, բուհի ռազմավարական ծրագրի

իրականացմանը և բուհում գործընթացների բարելավմանը նպաստող հետադարձ կապի մեխանիզմներ,

- 39) Ստեղծել էթիկայի հանձնաժողով և մշակել քաղաքականություն (և համապատասխան ընթացակարգեր) նպատակ ունենալով կանխել ՀՊՏՀ ուսանողների և աշխատակիցների ոչ էթիկական վարքը՝ ուղղված հնարավոր կոռուպցիայի, գրագողության, հովանավորչության և այլ ակադեմիական աշխարհում անընդունելի երևույթների կանխմանը,
- 40) Բուհում գործող շարունակական և լրացուցիչ կրթության կենտրոնը պետք է կանոնակարգի, պլանավորի և ակտիվացնի իր աշխատանքները՝ ձևավորելով առաջնահերթություններ, որոնք բխում են հասարակության կարիքներից և բուհի ռազմավարությունից,
- 41) Մշակել տեղեկատվության զետեղման քաղաքականություն/ռազմավարություն, ՀՊՏՀ պաշտոնական կայք-էջում տեղադրել նաև տարբեր ստորաբաժանումների հաշվետվությունները և դրանց հիման վրա իրականացված միջոցառումների մասին տեղեկատվությունը,
- 42) Մշակել ցկյանս կրթության հայեցակարգից բխող միջոցառումների պլան: Համագործակցել զբաղվածության կենտրոնների հետ, հատկապես մասնաճյուղերում, գործազուրկների վերապատրաստման առումով:

Արտաքին կապեր և միջազգայնացում

- 43) Մշակել փորձի փոխանակմանը, զարգացմանը և միջազգայնացմանը նպաստող միջավայր ստեղծելուն միտված քաղաքականություն ու ընթացակարգեր,
- 44) Ստեղծել համալսարանի արտաքին կապերի և միջազգայնացման ապահովման ենթակառուցվածքի գործառույթների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ՝ միտված կառույցի կարիքների վերհանմանը և աշխատանքի բարելավմանը,
- 45) Մշակել տեղական և միջազգային հաստատությունների և կառույցների հետ համագործակցության ավելի ակտիվ և դրական քաղաքականություն՝ հաշվի առնելով աճող մրցակցությունը և ապահովել ավելի ակտիվ գովազդ,
- 46) Համալսարանի հնարավորությունները նպատակաուղղել ներքին շահակիցների օտար լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացմանը, ինչը կնպաստի համալսարանի միջազգայնացման արդյունավետության բարձրացմանը:

Որակի ներքին ապահովման համակարգ

- 47) Ստեղծել մեխանիզմներ, որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման նպատակով համալսարանի տրամադրած մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսների բավարարվածությունը պարզաբանելու համար,
- 48) Մշակել որակի ապահովման գործընթացներում ներքին և արտաքին շահակիցների ներգրավվածության գնահատման մեխանիզմներ,
- 49) Կիրառել որակի ապահովման մեխանիզմներ մասնագիտության կրթական ծրագրերի իրականացման գործընթացների նկատմամբ,
- 50) Մշակել կրթության որակի ապահովմանն ուղղված կառուցվածքային և բովանդակային փոփոխությունների արդյունավետությունը բացահայտող մեխանիզմներ, դրանց հիման վրա իրականացնել պարբերական գնահատումներ,
- 51) Առանձնացնել այնպիսի տեղեկատվության քանակ, գործարկել տեղեկատվության հավաքման այնպիսի մեխանիզմներ, որոնք ձևավորեն անհրաժեշտ հիմքեր որակի ապահովման ներքին և արտաքին գնահատումների համար,
- 52) Որակի ապահովման ներքին համակարգի կողմից համալսարանի գործունեության թափանցիկության ավելացումը նպատակաուղղել որակի մշակույթի տարրերի ձևավորմանը:

ԳՈՐԾԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ

Միջազգային փորձագետի կողմից իրականացվել է նաև համալսարանի գործընկերային գնահատում միջազգային չափանիշներին համապատասխան, որը միտված է բուն միջազգային մակարդակով մրցունակության բարձրացմանը և համալսարանի ԵՎրոպական բարձրագույն կրթական տարածքին ինտեգրմանը:

Դիտարկումներ: Ընդհանուր տպավորությունն այն է, որ ՀՊՏՀ-ն ունի լավ գիտական ներուժ, բայց այն լիարժեք չի օգտագործվում: Ուստի շատ լաբորատորիաներ բարելավման կարիք ունեն, և ես կարծում եմ, որ դա համալսարանի կառավարման համակարգի համար կարևորագույն հանձնարարություն է: Փորձագիտական խումբը հանդիպել է շատ շահակիցների և ականատես է եղել նվիրվածության, նպատակալացության և խանդավառության՝ հատկապես ուսանողների շրջանում: Բոլոր շահակիցների խմբերը հայտնել են բարձր բավարարվածություն, նույնիսկ, եթե նրանք չեն բացառել մի շարք թերություններ: Նման սոցիալական կապիտալը, մեր կարծիքով, ՀՊՏՀ-ի համար կարևոր ներդրում է և պետք է լիովին օգտագործվի: Դասախոսական կազմը և ուսանողները հատկապես արժեքավոր ներդրումներ են համալսարանի համար: Բացի այդ, գնահատելի է ՀՊՏՀ-ի կառավարման բոլոր ջանքերը, որոնք ուղղվել են, որպեսզի ՀՊՏՀ-ն դարձնեն բարձր հեղինակությամբ ժամանակակից հետազոտական համալսարան Հայաստանում և տարածաշրջանում:

Ի՞նչն ունի բարելավման կարիք: Հիմնական մարտահրավերներից մեկը, որը այժմ ՀՊՏՀ-ի կառավարիչները պետք է հաղթահարեն, պրոբլեմների աղբյուրների ճիշտ որոշումն է: Կան շատ լավ մտադրություններ, հայտարարագրեր, ծրագրեր և գործիքներ, բայց նրանց իրականացումը բավական դանդաղ է ընթանում: Փորձագետների խմբի կարծիքով շատ են հղումներ տրվում արտաքին գործոններին (ժողովրդագրությանը, նախարարության որոշումներին, մտածելակերպին ու նախորդ քաղաքական համակարգի ժառանգությանը և այլն), փաստացի անտեսելով ներքին գործոնները: Համալսարանի գիտական հանրությունը պետք է ավելի շատ ժամանակ տրամադրի ՀՊՏՀ-ի վերակառուցման դանդաղ առաջընթացի ներքին խոչընդոտների ուսումնասիրությանը:

Ներկա կառավարման համակարգի հիմնական խնդիրն է ստեղծել այնպիսի միջավայր, որը խթանում է ուշադրությունը համալսարանական քաղաքականությունների մշակման և իրականացման ու շահակիցների պարտավորությունների նկատմամբ: Հիմնական նախապայմանն է ավելի լավ հաղորդակցությունը և համագործակցությունը բոլոր շահակիցների հետ:

Հավասարապես կարևոր է խթանել ժամանակակից դասավանդման և ուսուցման համակարգի առաջընթացը, մեծացնել հետազոտությունների ծավալը և խորացնել միջազգայնացման մակարդակը: Հնարավոր չէ հասնել այդ նպատակներին առանց ավելի վստահելի կադրային քաղաքականություն վարելու՝ խրախուսելու ժամանակակից դասավանդման մեթոդներ կիրառող և գիտական հետազոտություններ իրականացնող դասախոսներին, և աշխատանքից ազատելու նրանց, ովքեր չունեն համապատասխան հմտություններ և կարողություններ:

Հիմնական մարտահրավերներից մեկը, որի առջև համալսարանը այժմ կանգնած է՝ որակի ներքին ապահովման համակարգի ներդրման պրոբլեմների և դրա երկարաժամկետ առավելություններից օգտվելու հնարավորության միջև հավասարակշռության կառավարումն է: Դասախոսները ու ուսանողները պետք է գիտակցեն, որ արդյունավետ որակի ապահովման համակարգը թույլ կտա ՀՊՏՀ շրջանավարտների դիպլոմներին ստանալ միջազգային ճանաչում: Որակի ապահովման ընդհանուր ռազմավարության մեջ բազմաթիվ գործնական և ոչ ֆորմալ քաղաքականություններ պետք է ինտեգրված լինեն: Համալսարանի որակի ապահովման համակարգի մեջ շահակիցների մշտական ներգրավումը խիստ անհրաժեշտ է: Տեղեկատվությունը և լավ հաղորդակցությունը կամրապնդեն հնարավորությունը ստանալ ավելի ամբողջական պատկերացում որակի ապահովման համակարգի արդյունքների վերաբերյալ:

Խորհրդատվություններ

- 1) ՄՈՒՀ-ը պետք է վերանայի իր առաքելությունը՝ ներառելով որակի ապահովումը և միջազգայնացումը որպես կարևորություններ: Պետք է ավարտուն տեսքի բերել արտաքին ռազմավարական շահակիցների ցանկը և մշակել նրանց կարիքներն ուսումնասիրելու ընթացակարգեր, մեթոդական հիմք մշակել ռազմավարական նպատակների իրականացումը գնահատելու համար:
- 2) Համալսարանի կառավարման մեջ ուսանողների ներգրավվածությունը հարցը պետք է անհապաղ դառնա համալսարանի կառավարիչների և ուսանողական կազմակերպությունների քննարկման խնդիրը: Անհրաժեշտ է մշակել մի մոդել՝ գնահատելու ներքին և արտաքին գործոնները, որոնք ազդում են համալսարանի ընթացիկ գործունեության և երկարաժամկետ զարգացման վրա, ինչպես նաև մշակել համալսարանի զարգացման երկարաժամկետ ռազմավարություն: Պետք է մշակել տեղեկատվական քաղաքականության համապարփակ ծրագիր, զարգացնել կառավարման տեղեկատվական համակարգերը, ներդնել ժամանակակից համակարգ կրթական ծրագրերի և այլ գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքման, մշակման և վերլուծության համար:
- 3) Անհրաժեշտ է վերանայել առկա ուսուցման մեթոդները ուսանողների ուսումնական կարիքների տեսանկյունից և պրակտիկայի կազմակերպման համակարգը՝ համալսարանի և բիզնեսի ներկայացուցիչների ավելի ակտիվ ներգրավմամբ: Պետք է ավելացնել ուսումնական ծրագրերի ճկունության աստիճանը, բոլոր կրթական ծրագրերի համար նախագծել մշակման և գնահատման ժամանակակից համակարգ, մեթոդական հանձնաժողովներում ներգրավել բիզնես-սեկտորի գործող մասնագետներին:
- 4) ՀՊՏՀ պետք է նորից քննարկի մագիստրատուրայի ուսանողների ընդունելության համակարգը՝ ապահովելով ուսումնառության հավասար պայմաններ բոլոր թեկնածուների համար: Համագործակցելով ուսանողների և նրանց ներկայացուցիչների հետ, պետք է մշակվի ուսանողների կարիքների վերհանման և բավարարման համակարգ: Վերանայել այն ուսանողներին աջակցելու պայմանը, որոնք ամենացածր ուսումնառության վերջնարդյունքներին են հասել: Նոր համակարգի ձևավորումով դրդել լավագույն ուսանողներին զարգացնել իրենց սեփական գիտական ստեղծագործական միտքը: Խրախուսել այն դասախոսներին, ովքեր ուսանողներին ներգրավում են հետազոտության պրոցեսում: ՀՊՏՀ-ն պետք է ձևավորի ուսանողների իրավունքների պաշտպանության գործուն համապարփակ համակարգ, որը չի բավարարվում դեպից-դեպք առաջացող հարցերին անդրադարձով: Ուսանողական խորհրդը պետք է վերանայի իր դերը ուսանողների իրավունքների պաշտպանության հարցերում: Ներդնել մի դասընթաց մտավոր սեփականության իրավունքների վերաբերյալ:
- 5) Անհրաժեշտ է վերանայել կադրային քաղաքականությունը և ներդնել դասախոսների ընտրության ավելի խիստ մեխանիզմ: ՀՊՏՀ-ն Եվրոպական համալսարանների օրինակով կարող է իրականացնել լավագույն փորձի տարածման քաղաքականություն, լավագույն դասախոսների խրախուսում և այլն: Արտասահմանյան համալսարանների հետ համագործակցող դասախոսները կարող են կազմակերպել մեթոդական և մանկավարժական վերապատրաստումներ: Անհրաժեշտ է ներդնել հարցում կառավարման և տեխնիկական սպասարկման աշխատակիցների ծառայությունների որակի վերաբերյալ:
- 6) Անհրաժեշտ է բազմազանեցնել հետազոտությունների ֆինանսավորման աղբյուրները: Ներդնել հետազոտական գործունեության մոտիվացման ավելի արդյունավետ համակարգ:

Ռազմավարական գործողությունների պլանները պետք է վերանայվեն այնպես, որ ավելանա ազգային և արտաքին աղբյուրներից ֆինանսավորվող հետազոտական ծրագրերի քանակը: Դասախոսական կազմի և ստորաբաժանումների գնահատման և ֆինանսական միջոցների տրամադրման չափանիշը պետք է լինի հետազոտական գործունեության մեջ ներգրավվածությունը, որը հիմնավորված է ստացած դրամաշնորհների և գիտական հրատարակությունների ձևով: Նպաստել գիտական համագործակցությանը օտարերկրյա համալսարանների հետ և ներդրումներ կատարել երիտասարդ գիտաշխատողների արտերկրում գիտական պրակտիկա անցկացման նպատակով: ՀՊՏՀ ղեկավարությունը պետք է շտապ միջոցներ ձեռք առնի կամ նույնիսկ որպես պարտադիր պահանջ սահմանի գիտական աշխատանքների բնագրերի ուսումնասիրությունը գոնե ավագ կուրսերում և գիտական ղեկավարների սեմինարների համար: Երկրորդ խնդիրն է մագիստրոսական թեզերի մեթոդաբանության բարելավումը:

- 7) Թարմացնել հետազոտական և ուսումնական ենթակառուցվածքները, ամենակարևորը գնել օրինական համակրզային ծրագրային փաթեթներ: Իրականացնել եկամուտների հոսքերի դիվերսիֆիկացիա և ֆինանսերի վերաբաշխում, որը պետք է ուղղված լինի նվազեցնելու աշխատավարձի ծախսերը և ավելացնելու հետազոտությունները ծախսերը: Մշակել բազմատարբերակ նախագիծ ծրագրերի ֆինանսավորման համար: Մշակել ուսումնական և հետազոտական ենթակառուցվածքների գնահատման արդյունավետ համակարգ, պատրաստել բարելավման պլան: Նյութական ռեսուրսները անհրաժեշտ է համապատասխանեցնել ուսանողների կարիքներին, հատկապես հաշմանդամ ուսանողների տեսակետից: Ներգրավել վարչական և տեխնիկական անձնակազմը ենթակառուցվածքների որակի գնահատման գործընթացներում:
- 8) Մտեղծել էթիկայի հանձնաժողով և մշակել քաղաքականություն (և համապատասխան ընթացակարգեր) կանխելու ուսանողների և ՀՊՏՀ աշխատակիցների ոչ էթիկական վարքը:
- 9) Բացահայտել արգելքները, որոնք խոչընդոտում են միջազգայնացմանը, ինչպես նաև հնարավոր արագ մշակել ՀՊՏՀ-ի միջազգային շուկայում գործունեության ընդլայնման պլանավորման և իրականացման գործողությունների ծրագիր: Մշակել ենթակառուցվածքների ձևավորման ծրագիր՝ նախատեսված միջազգային համագործակցության համար: Հաշվի առնելով աճող մրցակցությունը՝ անհրաժեշտություն կա կիրառել ավելի ակտիվ և դրական քաղաքականություն, ավելի ընդլայնված համագործակցություն և ավելի ակտիվ գովազդ ապահովել: Կարևորել օտար լեզվի իմացության կադրերի ընտրության և առաջխաղացման քաղաքականության մեջ: Հնարավորություն ապահովել դասախոսներին ձեռք բերել օտար լեզվի իմացության միջազգայնորեն ճանաչված սերտիֆիկատներ:
- 10) Խումբը ենթադրում է, որ համալսարանը գիտակցում է, թե ինչ է կրթության որակը և ինչ ցուցիչներ են արտացոլում լավ որակը: Դրական քայլ է որակյալ աշխատանքի նվազագույն պահանջների ներկայացումը դեկաններին, ամբիոնների վարիչներին և ծրագրի պատասխանատուներին, որոնցից յուրաքանչյուրը իր մակարդակում հաշվետու է որակի ապահովման և բարելավման համար: Որակի կատարելագործման նպատակով ներքին համակարգում որոշակի ներդրումներ պետք է կատարվեն: Ավանդական և բավականին անարդյունավետ որակի ապահովման համակարգի պահպանության վրա կատարվող ծախսերը պետք է տեղափոխվեն նոր համակարգի իրականացման համատեքստ: Մշակել տեղեկատվության համապարփակ համակարգ որակի ներքին ապահովման համակարգի և դրա արդյունքների մասին:

**ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ԲՈՒՅԻ
ԾՐԱԳԻՐԸ**

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանն ընդունում է, որ փորձագիտական խմբի կողմից տրամադրված խորհրդատվությունները բուհի ռազմավարության շրջանակներում են, և ներկայացրել է փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման Գիտական խորհրդի կողմից 09.10.2014թ. կայացած նիստում հաստատված Գործողությունների ծրագիր և Ժամանակացույց:

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման զեկույցում նշված թերությունների վերացման բուհի մշակված ծրագիրը, **եզրակացնում է.**

Համաձայն ծրագրի՝ բուհը հանձն է առնում իրականացնել հիսունից ավել խնդիրների շուրջ փորձագիտական խմբի տրամադրած հիմնական խորհրդատվությունները: Խումբը գտնում է, որ հրատապ փոփոխություններ պահանջող բոլոր խորհրդատվությունները ներառված են ծրագրում, և ըստ «ՀՊՏՀ գործունեության բարելավման գործողությունների ժամանակացույցի», ռեսուրսներ են տրամադրվելու դրանց իրականացմանը մոտակա երկու տարիների ընթացքում՝ մինչև 2016 թվականի վերջը: Միայն Ռազմավարական, կրթական և հետազոտական ծրագրերի իրականացման ֆինանսական աղբյուրների դիվերսիֆիկացիայի խնդիրների ամբողջական լուծումներն են պլանավորված ավարտել 2018թ.:

Խումբը նաև առանձնացնում է, որ միջազգային չափանիշներին համապատասխան գործընկերային գնահատման դիտարկումները և խորհրդատվությունները հիմնականում դուրս են մնացել հաստատության ուշադրությունից:

Նաև անհրաժեշտ է նշել, որ բուհն իր գործողությունները և դրանց իրականացման քայլերը հիմնականում ներկայացրել է այնպես, ինչպես որ ակնկալվում էր փորձագիտական խմբի կողմից: Մակայն բուհը ավելի շատ կարևորում է բացակայող փաստաթղթերի (տարբեր քաղաքականությունների, ընթացակարգերի և այլն) և մեխանիզմների մշակումը, քան թե գործողությունների իրականացումը և նպատակներին համապատասխան ազդեցության ուսումնասիրումը:

Բոլոր քայլերի համար հստակ նշված են պատասխանատու անձը և աշխատանքային խումբը, խնդիրների մեծ մասի լուծման համար տրամադրված ռեսուրսները համապատասխան են: Քայլերի մեծ մասը ներառում են իրատեսական ժամկետներ, չնայած որ որոշ հրատապ խնդիրների դեպքերում, օրինակ, մագիստրոսական կրթական ծրագրերում գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունքների ներգրավմանն ուղղված աշխատանքները և **ուսանողներին՝ գիտահետազոտական աշխատանքներում ներգրավումը ձգվում են մինչև 2018թ.:**

Վերջնարդյունքները պլան-ժամանակացույցում հիմնականում այնպիսին են, որ նրանց մեծ մասը ուղղված է գործողության նպատակի իրականացմանը, սակայն ցույց չեն տալիս, թե որակական ինչպիսի փոփոխություններ ենսպասվում տվյալ գործողության ավարտին: Պլանավորված են համալսարանի գործունեության հիմնական ոլորտների կարգավորման բազմաթիվ քաղաքականությունների, ընթացակարգերի և մեխանիզմների մշակում: Չի հայտարարվում, սակայն ենթադրվում է, որ այդ փաստաթղթերը կիրառության մեջ կմտնեն մշակումից անմիջապես հետո:

Ծրագրի առանձին քայլերի իրականացման մշտադիտարկման և արդյունքների գնահատման համար հաստատության կողմից հիմնականում մեկ՝ կատարողականի ցուցիչ է կիրառվում հաջող իրականացումը որոշելու համար և ոչ մի որակական ցուցիչ չի կիրառվում քայլերի ազդեցությունները գնահատելու համար:

Եզրահանգում. Ծրագրի հիմնական մասի իրականացումը ռիսկեր չի պարունակում: Նրա հաջող իրականացման արդյունքում մոտակա երկու տարվա ընթացքում մշակված կլինի

հիմնական ոլորտներում համալսարանի գործողությունները կանոնակարգող փաստաթղթերը և սկսված կլինեն հիմնական գործընթացները, որից հետո կարելի է անդրադառնալ դրանց ազդեցության և արդյունավետության գնահատմանը:

Ելնելով վերոգրյալից, ՈԱԱԿ-ը Հավատարմագրման հանձնաժողովին առաջարկում է իր որոշման մեջ ՀՊՏՀ-ի ուշադրությունը հրավիրել հետևյալ կետերի իրականացման վրա.

- 1) առաջնահերթ լուծում տալ Մասնագիտության կրթական ծրագրեր, Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանողակ կազմ, Հետազոտություն և զարգացում, Ենթակառուցվածքներ և ռեսուրսներ, Արտաքին կապեր և միջազգայնացում, Ռակի ներքին ապահովման համակարգ ոլորտներում առկա խնդիրներին,
- 2) «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգի 12 կետով կամ Հավատարմագրման հանձնաժողովի կողմից սահմանված ժամկետներում պարբերաբար ՈԱԱԿ ներկայացնել գրավոր զեկույց իրականացված գործողությունների արդյունքների վերաբերյալ,
- 3) ի նկատի ունենալով համալսարանի գործունեության միջազգայնացման հավակնությունները՝ **վերանայել Ծրագիրը**, հաշվի առնելով միջազգային չափանիշներին համապատասխան **գործընկերային գնահատման արդյունքները և խորհրդատվությունները**,
- 4) վերանայել փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման ծրագիրը՝ հաշվի առնելով սույն եզրակացության մեջ նշված դիտողությունները ծրագրի վերաբերյալ:

ՈԱԱԿ-ը գտնում է, որ առաջարկվող բարեփոխումները կնպաստեն ինքնավերլուծության զեկույցում ներկայացված համալսարանի հավակնությունների իրականացմանը և հիմք կհանդիսանան հաջորդող գնահատման համար:

Փորձագ. խմբի ղեկավար

ՈԱԱԿ Համակարգող

Փորձագիտական խմբի կազմը.

- Պրոֆեսոր **Արա Ամիրջան**-տեխ.գիտ.դոկտոր, ամբիոնի վարիչ, Հայաստանի ազգային ազրարային համալսարան, Գրաֆիկայի և ՄՆՀ ամբիոն, Հայաստան, խմբի ղեկավար
- Պրոֆեսոր **Մստիսլավ Սոխա**-տնտեսագիտության դոկտոր, Վարշավայի համալսարանի պրոֆեսոր, Լեհաստանի բարձրագույն կրթության հավատարմագրման պետական կոմիտեի փոխնախագահ, Լեհաստան, անդամ
- **Հեղինե Մանասյան**-տնտեսագիտության դոկտոր, տնօրեն, Հետազոտական ռեսուրսների կովկասյան կենտրոն, Հայաստան, անդամ
- **Անգին Մարտիրոսյան**-տեխ.գիտ.թեկնածու, բաժնի պետ, Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարան, կրթական բարեփոխումների ապահովման բաժին, Հայաստան, անդամ
- **Մերգեյ Քոչարյան**-Հայաստանի ազգային ազրարային համալսարանի ուսանող, Ազրոբիզնեսի կազմակերպման և կառավարման դեպարտամենտ, Հայաստան, անդամ:

ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմ

- **Անուշավան Մակարյան**-ՈԱԱԿ-ի Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրման բաժնի ղեկավար և ՀՊՏՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման համակարգող,
- **Մրբուհի Զանգուղազյան**-ՈԱԱԿ-ի Քաղաքականության մշակման և իրականացման բաժնի մասնագետ և ՀՊՏՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման քարտուղար-սղագրող,
- **Մարիաննա Միմոնյան**-ՀՊՏՀ օտար լեզուների ֆակուլտետի դասախոս և ՀՊՏՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման թարգմանչուհի:

ԱՄՓՈՓ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Փորձագիտական խումբն իր գնահատումը ըստ հավատարմագրման չափանիշների ներկայացրել է հետևյալ աղյուսակով.

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
1. Առաքելություն և նպատակներ	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
2. Կառավարում ու վարչարարություն	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
4. Ուսանողներ	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանդակ կազմ	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
6. Հետազոտություն և զարգացում	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ Է
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
8. Հասարակական պատասխանատվություն	ԲԱՎԱՐԱՐ Է
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ Է
10. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	ԲԱՎԱՐԱՐ Է

³ Գնահատումը կատարելիս փորձագիտական խումբը հետևել է «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման կարգին» և Փորձաքննության անցկացման ձեռնարկում նկարագրված ընթացակարգին՝ իրականացնելով նախ չափորոշիչների, ապա նաև չափանիշների գնահատում: Կիրառվել է «անբավարար» և «բավարար» սանդղակը:

Փորձագիտական խումբը գնահատելիս օգտվել է հետևյալ սկզբունքներից.

- **անբավարար է**, եթե չափանիշի պահանջներին չի համապատասխանում, նման ձևով շարունակելն անթույլատրելի է, և հրատապ բարելավումների անհրաժեշտություն կա,
- **բավարար է**, եթե համապատասխանում է չափանիշի պահանջներին, չնայած որ կարող է լինել բարելավման անհրաժեշտություն: